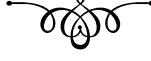

Amaravani SamvAdaH

ಅಮರವಾಣೀ ಸಂವಾದಃ

Document Information

Text title : Amaravani Samvadah

File name : amaravANIsamvAdaH.itx

Category : misc

Location : doc_z_misc_general

Transliterated by : samskrit.samvadah@gmail.com

Proofread by : samskrit.samvadah

Description/comments : Sarhidaya, The Sanskrit Journal, Ed. R. Krishnamachariar, 1892 Vol XX, No. 1, 3, 4

Latest update : May 2, 2025

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

May 2, 2025

sanskritdocuments.org

ಅಮರವಾಣೀ ಸಂವಾದಃ

ಸಹೃದಯಾಯಾಂ ಪತ್ರಿಕಾಯಾಂ 1915 ಖ್ರಿಸ್ತಾಬ್ದೇ ಪ್ರಕಾಶಿತೋಽಯಂ
ಅಮರವಾಣೀನಾಮಧೇಯಃ ಸುಸಂವಾದಃ .

.. ಶ್ರೀಃ ..

.. ಅಮರವಾಣೀ ..

ರಾಮಶಾಸ್ತ್ರೀ - ಪಂಡಿತವರ್ಯ ಚಿರಾದ್ಧೃಷ್ಟೋಽಸಿ . ಕಥಂ ವರ್ತತೇ ಗೃವಾಣೀಪ್ರವಚನಂ
ಯುಷ್ಮದೀಯಾಂಗ್ಲಮಹಾಪಾರಶಾಲಾಯಾಂ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣಶಾಸ್ತ್ರೀ - ಜಿಹ್ವೇಮೃಹಂ ವಕ್ತುಂ . ಬಹ್ವೀಷು ಆಂಗ್ಲಕಲಾಶಾಲಾಸು ಏಷಾ
ಅನುಪಯುಕ್ತೇತಿ ಅರ್ಥಚಂದ್ರಂ ದತ್ತಾ ನಿಷ್ಕಾಸಿತಾ . ಮದೀಯೇ ವಿದ್ಯಾಲಯೇ
ತು ಯಥೇಯಂ ಸ್ವಯಮೇವ ಕ್ಷೀಣಾ ಕ್ರಮೇಣಾದರ್ಶನಂ ಗಚ್ಛೇತ್ ತಥಾ ಪ್ರಯತ್ನ
ಅನುಷ್ಠೀಯತೇ .

ರಾಮ - ಕಿಮಪರಾದ್ಧಮನಯಾ ತಪಸ್ವಿನ್ಯಾ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ತಸ್ಯಾಃ ಸತ್ತ್ವೇವಾಪರಾದ್ಧತಿ .

ರಾಮ - ನ ಖಲ್ವವಗಚ್ಛಾಮಿ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ನಾ ಹಿ ಪೂರ್ವಮೇವ ಆಂಗ್ಲೈರ್ವಿಪಶ್ಚಿದ್ವರ್ತೈಃ ಮೃತಕೋಟಿಷು ಪರಿಗಣಿತಾ
. ಅಸ್ಮದೀಯಾಃ ಪಂಡಿತಾಸ್ತು ನ ತಥಾ ಮನ್ಯಂತೇ . ಏತೇ ಹ್ಯೇನಾಂ ಚಿರಜೀವಿನೀಂ
ದೇವವಾಣೀಂ ಅಮೃತಕೋಟಿಷು ಗಣಯಂತಿ .

ರಾಮ - ಪರಸ್ಪರವಿರುದ್ಧಮಿದಮಾಶಯದ್ವಯಂ ವಿಮೃಶ್ಯಕೋಟಿಮಾಟೀಕತೇ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ಕಿಮತ್ರ ವಿಮರ್ಶೇನ . ತೇ ತೇ ಸ್ವೀಯಂ ಸಿದ್ಧಾಂತಂ ಸೋಪಪತ್ತಿಕಂ
ನಿರೂಪಯಿತುಮುದ್ಯಂಜತೇ . ತಸ್ಮಾದೀಯಂ ಮೃತಾ ಅಮೃತಾ ಚೇತ್ಯಭ್ಯುಪಗಂತವ್ಯಮೇವ
.

ರಾಮ - ವಿರುದ್ಧಧರ್ಮಾಣಾಮೇಕತ್ರ ಸಮಾವೇಶಃ ಕಥಮಭ್ಯುಪಗಂತವ್ಯಃ
ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಿಭಿಃ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ಅಸ್ತೀತ್ಯೇಕೇ ನಾಯಮಸ್ತೀತಿ ಚೈಕೇ ಇತ್ಯುಕ್ತರೀತ್ಯಾ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯಾನಾಂ
ತನ್ಮತಾನುಯಾಯಿನಾಂ ಚೈಷಾ ಮೃತೈವ . ಅಸ್ಮಾಕಂ ತು ನಿತ್ಯೇಯಮಮರವಾಣೀ
.

ರಾಮ - ಕೈರ್ಹೇತುಭಿರೇಷಾ ಮೃತೇತಿ ನಿಶ್ಚಿತಾ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯೈಃ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ಸ್ವೀಯೇನ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯೇನ .

ರಾಮ - ಕಸ್ಯ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ಉಭಯೋರಪಿ .

ರಾಮ - ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯಾನಾಂ ಗೃರ್ವಾಣ್ಯಾಶ್ಚ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯಮಮುತ್ರ ನಿಧಾನಮಿತ್ಯಾಶಂಕತ
ಇವ ತೇ ಹೃದಯಂ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ಆಂ ತಥಾ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯಾಃ ಪ್ರಾಯಃ ಸರ್ವೇಷ್ಟಪಿ ವಿಷಯೇಷು
ಅಭಿನಂದನೀಯಂ ಬುದ್ಧಿವೈಶದ್ಯಮಾವಹಂತೀತಿ ಸರ್ವವಿದಿತಮಿದಂ .
ಅಥಾಪ್ಯೇತೇ ಗೃರ್ವಾಣ್ಯಾಃ ಸ್ವರೂಪಂ ಕಾತ್ಸರ್ಯನಾವಗಂತುಂ ನ ಪ್ರಭವಂತಿ
. ಗೃರ್ವಾಣ್ಯಪಿ ಆತ್ಮನಃ ಸೌಂದರ್ಯಮಸ್ಮಾಕಂ ಸರ್ವೇಣಾಪಿ ಪ್ರಕಾರೇಣ
ಪ್ರದರ್ಶಯಂತೀ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯೈಃ ಕೇವಲಂ ಚರ್ಮಮೇದೋಮಾಂಸಾದಿವಿರಹಿತಾ
ಅಸ್ಥಿಮಾತ್ರಾವಶೇಷಾ ಪರಿದೃಶ್ಯತೇ . ಕಿಂ ಕ್ರಿಯತಾಮಸ್ಮಿನ್ ದೈವಾಯತ್ತೇ
ಕರ್ಮವಿಪಾಕೇ .

ರಾಮ - ನೇದಂ ವಿಶ್ವಸನೀಯಂ . ಭಾಷಾಪಠನೇ ಸರ್ವೇಷ್ಯಧಿಕಾರಿಣ ಏವ .
ಅಸ್ಮಾಭಿರವಗತಾ ವಿಷಯಾಃ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯೈರ್ನಾಬೋಧಿಷತ ಇತಿ ಕಿಲ ಭವಾನಾಹ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ಕಃ ಸಂಶಯಃ . ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯಾನಾಂ ಭಾಷಾಯಾಂ ಪಾಂಡಿತ್ಯಂ ನಾಸ್ತಿ .
ಛಂದಸಾಂ ಅಧ್ಯಯನೇ ಯಾವಾನಾನಂದಃ ಶ್ಲೋಕಾನಾಂ ಪಠನೇ ಯಾವತೀ
ರಸಸ್ಪೂರ್ತಿಃ ರಮಣೀಯಾನಾಂ ಪದ್ಯಾನಾಮನುಶೀಲನೇ ಯಾವಾನಾಹ್ಲಾದಃ
ಸರಸಾನಾಂ ಗದ್ಯಾನಾಮುಚ್ಚಾರಣೇ ಯಾವತೀ ಚ ಪ್ರೀತಿಃ ಸಮುನ್ಮಿಷತಿ ಇತ್ಯಾದಿಕಂ
ಸ್ವಾನುಭವೇನೇಮೇ ಜ್ಞಾತುಂ ನ ಶಕ್ನುವಂತಿ .

ರಾಮ - ಕಿಮೇತಾವತಾ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ಸರಸೈರ್ವಾಗ್ವಿಲಾಸೈರಾವರ್ಜಿತಲೋಕಲೋಚನಾಂ ಹಾವಭಾವಾದಿಭಿರಾಕೃಷ್ಟಯು
ಸುಂದರೀಮನುಪಶ್ಯಂತಃ ಕವಿವರಾಃ ತಸ್ಯಾ ವಿಲಾಸವಿಭ್ರಮಾದಿಕಂ ಪ್ರಶಂಸಂತಿ .
ತಾಮೇವ ಮೂಕೀಭೂತವಾಗ್ವಾಪಾರಾಂ ರುಗ್ಣಶಯ್ಯಾಮಧಿಗತಾಮನುಪಶ್ಯಂತೋ
ಭಿಷಗ್ವರಾಃ ನಾಸಾದೀನಾಮವಯವಾನಾಂ ಚ ಪರಸ್ಪರಮಾನುಗುಣ್ಯಂ
ಜಠರಾದೀನಾಂ ಅಂತರ್ನಾಡೀನಾಂ ಚ ಮಾನೋನ್ಮಾನಾದಿಷ್ಟಚಿತ್ತಂ ಚ
ಪ್ರಶಂಸಂತಿ . ಏವಮೇವ ಗೃರ್ವಾಣೀವಿಷಯೇ ವಯಂ ಕವಿವರಾಃ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯಾಸ್ತು
ಭಿಷಗ್ವರಾಃ . ಇಯಾನೇವ ಭೇದಃ .

ರಾಮ - ಭಾಷಾಯಾಃ ಸೌಕುಮಾರ್ಯವಿಜ್ಞಾನೇ ಅಸ್ಮದೀಯೇಷ್ಟಪಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀವರ್ಯೇಷು
ಪರಸ್ಪರಮಾಶಯಭೇದ ಉಪಲಭ್ಯತೇ . ಇದಮೇವಾಭಿಪ್ರೇತ್ಯ ನೀಲಕಂಠದೀಕ್ಷಿತೇನೋಕ್ತಂ
ವಾಚಂ ಕವೀನಾಮುಪಲಾಲಯನ್ಯಾಂ
ಭುಂಕ್ತೇ ರಸಜ್ಞೋ ಯುವತಿಂ ಯುವೇವ .

ತಾಮೇವ ಭುಂಕ್ತೇ ನನು ತಾರ್ಕಿಕೋಽಪಿ

ಪ್ರಾಣಾನ್ವರನ್ಮೂತ ಇವ ಪ್ರವಿಷ್ಟಃ .. ಇತಿ

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ಸತ್ಯಂ . ತಾರ್ಕಿಕಾಃ ಶಾಬ್ದಬೋಧವಿಚಾರತತ್ವರಾಃ ಶಾಬ್ದಿಕಾಃ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾನಿಪುಣಾಃ ಮೀಮಾಂಸಕಾಃ ನ್ಯಾಯಸಂಚಾರವೇದಿನಃ ವೇದಾಂತಿನಃ ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಹಸ್ಯಾವಗಮಬದ್ಧದೀಕ್ಷಾಃ ಸ್ವೀಯಸಂಸ್ಕಾರಾನುಗುಣಂ ಭಾಷಾಯಾ ರಸಮಾಸ್ವಾದಯಂತಿ . ಭಿನ್ನರುಚಿರ್ಹಿ ಲೋಕಃ ಇತಿ ನ್ಯಾಯಮನುಸೃತ್ಯ ರಸಾಸ್ವಾದನಪ್ರಕಾರೇ ಭೇದಃ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಏವ . ಅಥಾಪಿ ಭಾಷಾಯಾಃ ಸೌಂದರ್ಯಸೌಕುಮಾರ್ಯಾದಿವಿಷಯೇ ಅಸ್ಮದೀಯಪಂಡಿತಾನಾಂ ಆಶಯಃ ಪ್ರಾಯೀಣ ಏಕರೂಪ ಏವ .

ರಾಮ - ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯಾಃ ಕಿಮರ್ಥಮೀದೃಶಾನ್ಮುಣಾನ್ ನ ಗಣಯಂತಿ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ತೇ ಹಿ ಧಾತೂನಾಂ ಪ್ರಕೃತೀನಾಂ ಪ್ರತ್ಯಯಾನಾಂ ಚ ಸ್ವರೂಪವಿಜ್ಞಾನೇ ಮಹಾಂತಂ ಪರಿಶ್ರಮಮಂಗೀಕೃತ್ಯ ಭಾಷಾಣಾಂ ಪರಸ್ಪರಸಂಬಂಧಾವೇದಕಂ ನವೀನಂ ಕಿಮಪಿ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ನಿರ್ಮಾಯ ತದಂಗತಯಾ ಗೃಹ್ಯಾಣೀಪಠನೋದ್ಯಮಮನುತಿಷ್ಠಂತಃ .

ರಾಮ - ಇದಮಪ್ಯಾವಶ್ಯಕಮೇವ ಕಿಲ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ಅಸ್ಥಿನಿ ಶರೀರಸ್ಯ ಅವಶ್ಯಕಾನೀತ್ಯತ್ರ ಕಸ್ಯ ವಾ ವಿಪ್ರತಿಪತ್ತಿಃ . ಶುಷ್ಕಾಸ್ಥಿಪರಿಶೀಲನೇನ ಭಾಷಾಯಾಃ ಸೌಕುಮಾರ್ಯಾದಿಕಂ ನ ಜ್ಞಾಯೇತ . ಮನುಷ್ಯಶರೀರಸ್ಯ ವಾನರಶರೀರಸ್ಯ ಚ ಸೌಸಾದೃಶ್ಯಮನೇಕೇಷ್ಟಂಶೇಷೋಪಲಭ್ಯತೇ ಇತ್ಯತೋ ಹೇತೋಃ ಮನುಷ್ಯೋ ವಾನರಾತ್ಸಮುತ್ಪನ್ನಃ ಇತಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಿತಂ ಕೇನಚಿತ್ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯಪಂಡಿತೇನ . ಏವಮೇವ ಗೃಹ್ಯಾಣ್ಯಾಃ ಭಾಷಾಂತರಾಣಾಂ ಚ ಪ್ರಕೃತಿಪ್ರತ್ಯಯಧಾತುಸ್ವರೂಪೇಷು ಸಂವಾದಃ ಸಾದೃಶ್ಯಂ ವಾ ವರ್ತತೇ ಇತಿ ಹೇತೋಃ ತಾಸಾಮೇಕಸ್ಮಿನ್ನಣೇ ನಿವೇಶಃ ಅಂಗೀಕ್ರಿಯತೇ . ಆರ್ಯಭಾಷಾಗಣಃ ದ್ರಮಿಡಭಾಷಾಗಣಃ ಇತ್ಯಾದಯೋ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರೇ ನಿರೂಪ್ಯಂತೇ .

ರಾಮ - ಕಿಂ ಪ್ರಯೋಜನಮನಯಾ ಕಾಕದಂತಪರೀಕ್ಷಯಾ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಂ ನಾಮೇದಂ ವೈದುಷ್ಯಸ್ಯ ನಿಷಕೃತ್ವೇನ ಪರಿಗಣ್ಯತೇ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯೈಃ .

ರಾಮ - ತರ್ಹಿ ಯದ್ಯದ್ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರೇ ನೋಪಯುಜ್ಯತೇ ತತ್ಸರ್ವಂ ಪಠನಾನರ್ಹಮಿತಿ ತೇ ವಿಶ್ವಸಂತೀತಿ ಪ್ರತಿಭಾತಿ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ವಿಷಯಾಂತರಾಣಾಂ ಪಠನೇನ ಬುದ್ಧಿವೈಶದ್ಯಂ ನ ಲಭ್ಯತೇ ಇತಿ ತೇ ವಿಶ್ವಸಂತಿ .

ರಾಮ - ಸರ್ವಃ ಕಾಂತಮಾತ್ಮೀಯಂ ಪಶ್ಯತಿ .

ರಾಮ - ನಿರೂಪಣಶೀಲಾ ಹೀಮೇ ಸದಸದ್ವಿವೇಚನಚತುರಾಃ ಕಥಮೇವಮಾತ್ಮದೋಷಾನ್ ಪಶ್ಯಂತಿ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ಈಶ್ವರಮಾಯೈವಾತ್ರ ನಿದಾನಂ .

ರಾಮ - ಹೇತುನಾನೇನ ನ ಸಂತುಷ್ಯಾಮಿ . ಸಮೀಚೀನಂ ಕಾರಣಮನ್ವೇಷಣೀಯಂ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ಕಿಂಚಿದ್ವಿಚಿಂತ್ಯ . ಆತ್ಮದೋಷಾವಗಮಃ ಸತ್ವಗುಣಸಂಪನ್ನಾನಾಮೇವ ಸಂಭವತಿ . ಆಹಾರಶುದ್ಧೌ ಸತ್ವಶುದ್ಧಿಃ . ಮಧುಮಾಂಸಪ್ರಾಯಮಾಹಾರಮನುಸೇವತಾಮೇತ ಕಥಂ ಸತ್ಯೋದ್ರೇಕಸ್ಯಾವಸರಃ . ರಾಜಸಾ ಹೀಮೇ ಪಾರ್ಥಿವಭೋಗಾನುಸೇವನಮೇವ ಜೀವಿತಫಲಂ ಮನ್ವಾನಾ ಆತ್ಮಾನುಶಾಸನಪ್ರಕಾರಂ ನೈವ ಜಾನಂತಿ . ದೇಹಾತ್ಮವಾದಿನೋ ಬಹವ ಏತೇಷೂಪಲಭ್ಯಂತೇ .

ರಾಮ - ದೇವವಾಣ್ಯಾಮತಿಮಹಾಂತಮಾದರಮಾವಿಷ್ಣುರ್ವಂತೀಮೇ ಇತಿ ಕಿಲ ಮಯಾ ಶ್ರುತಂ . ಅತಃ ಶಾಸ್ತ್ರಪರಿಶೀಲನೇನ ತೈರಾತ್ಮಗುಣಸಂಪತ್ತಿರಧಿಗಂತುಂ ಶಕ್ಯತೇ ಖಲು .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ಉಕ್ತಃ ಕಿಲ ಮಯಾ ತೇಷಾಂ ಗೈರ್ವಾಣೀಪರನಸಂಪ್ರದಾಯಃ .

ರಾಮ - ಕೋಽಯಂ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ವೇದಗತಾನಿ ಪದಾನಿ ಪರಿಶೀಲ್ಯ ಭಾಷಾಣಾಮಪಿ ಷಟ್ ಭಾವವಿಕಾರಾಃ ಸಂತೀತಿ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಮೇಕಂ ರಚಯಿತ್ವಾ ಸ್ವಕಪೋಲಕಲ್ಪಿತಾನ್ ಸಿದ್ಧಾಂತಾಭಾಸಾನ್ ಸರ್ವತ ಉದ್ಘೋಷಯಂತಿ .

ರಾಮ - ಪ್ರಾಚೀನೈವೇಯಂ ಸರಣಿಃ ಶ್ರೀಮದ್ಭಿಯಾಸ್ಯಪ್ರಮುಖೈರ್ನೈರು ಕ್ಷೈರುಪದಿಷ್ಟೈವೇತಿ ಶ್ರುಯತೇ . ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯಾನಾಂ ಭಾಷಾಸ್ವರೂಪಮಧಿಕೃತ್ಯ ಆಶಯವಿಶೇಷಾಃ ನಿರುಕ್ತಪರನಾದೇವ ಸಮುತ್ಪನ್ನಾ ಇತಿ ಕಿಲ ಕಥಯಂತಿ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ಪುರಾ ಸರ್ವೇಪ್ಯಸ್ಮತ್ಪೂರ್ವಪುರುಷಾಃ ಕುತ್ರಚಿದ್ಗಿರಪ್ರಾಂತದೇಶೇ ಅವಸನ್ . ತತೋ ಜನಬಾಹುಲ್ಯಾತ್ ತೇಷು ಕೇಚಿತ್ಪ್ರತೀಚೀಂ ದಿಶಂ ಗತ್ಯಾ ಈರೋಪ್ ದೇಶೇ ಕೃತನಿಲಯಾ ಬಭೂವುಃ . ಕೇಚನ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖಂ ಪ್ರಸ್ಥಿತಾಃ ಭಾರತವರ್ಷಮಿಮಮಾಜಗ್ಮುಃ . ಅತಃ ಆಂಗ್ಲಾ ವಯಂ ಚ ಆರ್ಯಾಃ ವಿಪ್ರಕೃಷ್ಟಾ ಬಾಂಧವಾಃ ಇತ್ಯಾದಯಃ ಸಿದ್ಧಾಂತಾಭಾಸಾಃ ಯಾಸ್ಮಾದಿಭಿಃ ಸ್ವಪ್ನೇಪ್ಯವಿದಿತಾಃ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯೈರುದ್ಘುಷ್ಯಂತೇ .

ರಾಮ - ತಾವತಾ ಕಿಂ ನಃ ಚೈನ್ನಂ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ಪಂಚಮಾಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಶ್ಚ ಏಕಜಾತೀಯಾ ಇತಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಃ ಕಥಮಭಿಜನ್ಯೆರ್ನಾಭ್ಯುಪ

ರಾಮ - ಪಂಚಮಾಃ ಆರ್ಯಾಣಾಮಾಗಮನಾತ್ಪೂರ್ವಮೇವೇಮಂ ದೇಶಮಧಿವಸಂತಃ
ದ್ರಾಮಿಡಾ ಇತಿ ವ್ಯವಹಿಯಂತೇ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ವಯಮಪಿ ದ್ರಮಿಡಭಾಷಾಂ ವ್ಯಾಹರಂತಃ ದ್ರಾಮಿಡಾ ಏವ .

ರಾಮ - ಅಸ್ಮದೀಯಾ ಪ್ರಾಚೀನಭಾಷಾ ಗ್ರೀರ್ವಾಣೈವ . ಚಿರಂ ದ್ರಮಿಡೇಷು
ನಿವಸಂತಃ ದ್ರಮಿಡಭಾಷಾಮಭ್ಯಸ್ಯ ವ್ಯವಹಾರೇ ತಾಮೇವ ಭಾಷಾಂ
ಪ್ರಯುಂಜ್ಮಹಿ . ತಾವತಾ ವಯಂ ದ್ರಮಿಡಾ ನ ಭವೇಮ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ದ್ರಮಿಡಭಾಷಾಯಾ ಅಪಿ ಗ್ರೀರ್ವಾಣೈವ ಮಾತೃಭೂತಾ .

ರಾಮ - ನ ಹಿ ನ ಹಿ . ದ್ರಮಿಡಭಾಷಾಸು ಗ್ರೀರ್ವಾಣೀಮಯಾನಿ ಕಾನಿಚನ ಪದಾನಿ
ಪ್ರವೇಶಮಲಭಂತ . ತಥೈವ ಬಹ್ವೀಷು ಭಾಷಾಸು ಭಾಷಾಂತರಗತಾನಾಂ ಪದಾನಾಂ
ಸ್ವೀಕಾರಸ್ತದಾ ತದಾ ಸಂಭವತ್ಯೇವ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ಗ್ರೀರ್ವಾಣ್ಯಭಾವೇ ದ್ರಮಿಡಭಾಷಾಯಾ ಅಸಂಭವ ಏವ .

ರಾಮ - ದ್ರಮಿಡಭಾಷಾ ವ್ಯವಹಾರೇಷು ಸರ್ವದೋಷಯುಕ್ತಾ ಜೀವತಿ . ಗ್ರೀರ್ವಾಣೀ
ತು ನ ತಥಾ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ದ್ರಮಿಡಭಾಷಾಯಾಃ ಭಾಷಾತ್ವಮೇವ ನ ಮಯಾ ಅಭ್ಯುಪಗಮ್ಯತೇ .

ರಾಮ - ಭವತಾ ನಾಭ್ಯುಪಗಮ್ಯತೇ ಚೇದಪಿ ಅನ್ಯೈರಭ್ಯುಪಗಮ್ಯತೇ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ದ್ರಮಿಡಭಾಷಾಯಾಂ ಸಂಪೂರ್ಣಾ ವರ್ಣಾವಲಿರ್ನಾಸ್ತಿ . ಕ ಖ ಗ ಘ ಇತಿ
ಚತುರ್ಣಾಮಪಿ ಸ್ಥಾನೇ ಕ ಇತ್ಯೇಕ ಏವ ವರ್ಣಃ ದ್ರಾವಿಡ್ಯಾಂ .

ರಾಮ - ಆಂಗ್ಲವಾಣ್ಯಾಂ F Z W ಇತಿ ವರ್ಣಾನಿ ಸಂತಿ . ತಾನಿ ಗ್ರೀರ್ವಾಣ್ಯಾಂ
ನೋಪಲಭ್ಯಂತೇ ಇತಿ ಹೇತೋಃ ಗ್ರೀರ್ವಾಣ್ಯಾಃ ಭಾಷಾತ್ವಮಪವದಿತುಂ ಕೋ ವಾ
ಶಕ್ನುಯಾತ್ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ಭವತಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಾನಿ ವರ್ಣಾನಿ ಅರ್ಧಾರ್ಕ್ಷರಾಣಿ . ತೇಷಾಮಭಾವ ಏವ
ಗ್ರೀರ್ವಾಣ್ಯಾ ಉತ್ಕರ್ಷಾರ್ಥಾಯಕಃ ಇತಿ ಪಂಡಿತಾ ಮನ್ಯಂತೇ .

ರಾಮ - ಅನುಸ್ವಾರವಿಸರ್ಗಾದಯೋಽಪಿ ಅರ್ಧಾರ್ಕ್ಷರತ್ವೇನ ಪರಿಗಣ್ಯಂತೇ ಶಾಬ್ದಿಕೈಃ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ತಾದೃಶಾನಾಂ ವರ್ಣಾನಾಮಭಾವೇ ಕಥಮಿವ ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗೋಪಯೋಗಿನೀ
ಭವೇತ್ .

ರಾಮ - ತತ್ತದ್ವರ್ಣಾಸ್ತತ್ತದ್ಭಾಷಾಣಾಂ ಪ್ರಯೋಗೇ ಅತ್ಯಂತಮಾವಶ್ಯಕಾ ಏವ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ಆಂಗ್ಲಭಾಷಾ ಹಿ ನಾಮ ಮಯಾ ಬಹುವಾರಂ ಶ್ರುತಾ . ಪಕ್ಷಿಣಾಂ
ವಾಶಿತಮಿವಾತ್ಯಂತಮವ್ಯಕ್ತಮುಚ್ಚಾರ್ಯತೇ ಕಿಲೇಯಂ .

ರಾಮ - ತದ್ಭಾಷಾಭಿಜ್ಞಾನಾಂ ಸಾ ವ್ಯಕ್ತೈವೇತ್ಯನುಶ್ರೂಯತೇ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ಗ್ರೀರ್ವಾಣ್ಯಾಂ ಶ್ರುತಾಯಾಂ ಯಾವಚ್ಛವಣಸುಖಮನುಭೂಯತೇ
ತಾವನ್ನಾಸ್ತಿ ಆಂಗ್ಲವಾಣ್ಯಾಮಿತಿ ಭಾಷಾದ್ವಯವೇದಿನೋ ಮನ್ಯಂತೇ .

ರಾಮ - ಕಿಂದೇಶೀಯಾಸ್ತೇ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ಅಸ್ಮದ್ದೇಶೀಯಾ ಏವ .

ರಾಮ - ಭಾಷಾದ್ವಯವೇದಿನಾಮಾಂಗ್ಲಾನಾಮಸ್ಮಿನ್ವಿಷಯೇ ಕೇದೃಶೋಭಿಪ್ರಾಯ
ಇತಿ ಅಪಿ ನಾಮ ಜಾನೀಷೇ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ತಾದೃಶಾಃ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯೇಷು ನ ಸಂತಿ .

ರಾಮ - ಮೋಕ್ಷಮೂಲಭಟ್ಟಾದಯೋ ಬಹವಃ ಗೃರ್ವಾಣ್ಯಾಂ ವಿಚಕ್ಷಣಾ ಇತಿ ಜನಾಃ
ಕಥಯಂತಿ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ಸತ್ಯಂ . ಪರಂ ಹೀಮೇ ಗೃರ್ವಾಣೀಂ ಸುಸ್ವರಮುಚ್ಚಯಾರಯಿತುಂ ನ
ಪ್ರಭವಂತಿ .

ರಾಮ - ನ ಕೋಽಪಿ ಹಿಂದುದೇಶೀಯಃ ಆಂಗ್ಲವಾಣೀಸಮುಚ್ಚಾರಣೇ
ಐರೋಪೀಯಮನುಕರ್ತುಂ ಶಕ್ನೋತೀತಿ ತೇ ವಿಶ್ವಸಂತಿ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ಭೋಃ ಶಾಸ್ತ್ರೀವರ್ಯ ಶಾಪಿತೋಽಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕಾಮ್ಯಯಾ . ತಥ್ಯಂ
ವಕ್ತವ್ಯಂ . ಯಥಾ ಅಸ್ಮದೀಯಾ ಆಂಗ್ಲವಾಣ್ಯಾಂ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯಮಧಿಗಚ್ಛಂತಿ
ತಥಾ ಆಂಗ್ಲಾ ಗೃರ್ವಾಣ್ಯಾಂ ನೈಪುಣ್ಯಮಾವಹಂತಿ ಇತಿ ಸಶಪಥಮುಚ್ಯತಾಂ .
ಅಸ್ಮದೀಯಾಃ ಕೇಚನ ಆಂಗ್ಲವಾಣ್ಯುಚ್ಚಾರಣೇ ಆಂಗ್ಲಾನಪ್ಯಧರೀಕುರ್ವಂತಿ ಇತಿ
ಮಯಾ ಸಶಪಥಂ ವಕ್ತುಂ ಶಕ್ಯತೇ ಏವ .

ರಾಮ - ಆಂಗ್ಲವಾಣ್ಯಾಂ ತಾದೃಶಂ ಪ್ರವೇಶಮಧಿಗತವಂತಃ ಅಸ್ಮದೀಯಾಃ
ಗೃರ್ವಾಣೀಂ ವಿದ್ವಿಷಂತಿ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ಅತ್ರ ನೈತೇ ತಪಸ್ವಿನಃ ಅಪರಾಧ್ಯಂತಿ . ಪರಂ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸೇನ
ಯದ್ಯದೈಹಿಕಸುಖಸ್ಯಾನುಪಯುಕ್ತಂ ತತ್ಸರ್ವಂ ಪರಿವರ್ಜನೀಯಮಿತಿ ದೃಢಃ
ಸಂಸ್ಕಾರಃ ಸಂಭವತ್ಯೇತೇಷಾಂ .

ರಾಮ - ಗೃರ್ವಾಣೀಶ್ರವಣೇನ ಶ್ರುತಿಸುಖಂ ಭವತಿ ಕಿಲ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ನ ಕಿಂಚಿದೇತತ್ .

ರಾಮ - ತರ್ಹಿ ಸಂಗೀತಶ್ರವಣಮಪಿ ತಾದೃಶಮೇವ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ಸತ್ಯಂ . ಸಂಗೀತಮಪಿ ಸಾಹಿತ್ಯಂ ಸರಸ್ವತ್ಯಾಃ ಸ್ತನದ್ವಯಂ ಇತ್ಯಭಿಯುಕ್ತಾ
ವದಂತಿ . ಅಥಾಪಿ ದೇವವಾಣ್ಯಾಮಾದರೋ ನ ಭವತಿ ಪಾಪಾತ್ಮನಾಂ .

ರಾಮ - ಯೇ ಹಿ ನಾಮ ಗೃರ್ವಾಣೀಮಾದ್ರಿಯಂತೇ ತ ಏವ ಪುಣ್ಯಜನ್ಮಾನ
ಇತಿ ಹಿ ಭವಾನ್ಮನ್ಯತೇ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ಅಥ ಕಿಂ .

ರಾಮ - ಭೋ ಮರ್ಷಯ . ಗೃರ್ವಾಣ್ಯಾಂ ನಿಷ್ಣಾತಾಃ ಪಂಡಿತಾಃ ಪ್ರಾಯೇಣ
ಅಸೂಯಾಲವಃ ಅನ್ಯೋದಯಾಸಹಿಷ್ಣವಃ ದುರಭಿಮಾನಿನಃ ಪರಸ್ಪರಂ

ಕಲಹಾಯಮಾಣಾಃ ಪುಣ್ಯಜನಾನತಿಶೀರತೇ . ಅತಸ್ತಾದೃಶವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸೇನ ನ
ಕಾಪ್ಯಾತ್ಮಗುಣಸಂಪತ್ತಿರಧಿಗಮ್ಯತ ಇತಿ ತಸ್ಯಾಮಾದರಾಭಾವ ಆಧುನಿಕಾನಾಮಿತಿ
ತರ್ಕಯಾಮಿ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ಉತ್ತಾನಹೃದಯಾಃ ಪಂಡಿತಾಃ ಅಸೂಯಾಂ ಕ್ರೋಧಂ ಚಾಂತರ್ನಿಗೂಹಿತುಂ
ನ ಶಕ್ನುವಂತಿ . ಆಂಗ್ಲವಾಣ್ಯಭಿಜ್ಞಾಸ್ತು .

ಬಹಿಃ ಸರ್ವಾಕಾರಪ್ರಗುಣರಮಣೀಯಂ ವ್ಯವಹರನ್

ಪರಾಭ್ಯೂಹಸ್ಥಾನಾನ್ಯಪಿ ಲಘುತರಾಣಿ ಸ್ಥಗಯತಿ .

ಜನಂ ವಿದ್ವಾನೇಕಃ ಸಕಲಮಭಿಸಂಧಾಯ ಕಪಟೈಃ

ತಟಸ್ಥಃ ಸ್ವಾನರ್ಥಾನ್ವಟಯತಿ ಚ ಮೌನಂ ಚ ಭಜತೇ ..

ಇತ್ಯುಕ್ತರೀತ್ಯಾ ಆಕಾರಗೋಪನಂ ಕುರ್ವಂತೋಽಪ್ಯಂತಃಪದುಪ್ರಸರಾಮಸೂಯಾಂ
ನಿರೋದ್ಧಮಶಕ್ನುವಂತಃ ಗೂಢಮನ್ಯೇಷಾಂ ವಿಪ್ರಿಯಮಾಚರಂತಿ .

ರಾಮ - ಉತ್ತಾನಹೃದಯಃ ಕ್ಷೋಭೇನ ಹೃದ್ಗತಮಖಿಲಂ ಬಹಿರ್ವಮನ್
ಯಥಾಜಾತೇಷು ಪರಿಗಣ್ಯತೇ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ಕಾಪಟ್ಯಾದಪಿ ಋಜುತ್ವೇವ ಸ್ಪೃಹಣೀಯಾ .

ರಾಮ - ಕ್ರೋಧೇನ ಸದಸಿ ವಾಕ್ಪಾರುಷ್ಯೇಣಾತ್ಮನೋ ಮನೋವಿಕಾರಾವಿಷ್ಟಕರಣಮೇವ
ಋಜುತಾ ಚೇನ್ನಮಸ್ತಾದೃಶೇಭ್ಯಃ ಋಜುಕೇಭ್ಯೋ ವಿದ್ವದ್ಭಯಃ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ಕೇಚನ ಸ್ವಭಾವೇನೈವ ಕ್ರೋಧನಾಃ ತದಾ ತದಾ ಬುದ್ಧಿವಿಕ್ಷೇಪೇಣ
ಯತ್ಕಿಮಪ್ಯಾಚರಂತಿ . ತಾದೃಶಾಃ ಸರ್ವತ್ರೋಪಲಭ್ಯಂತೇ . ಅತ್ರ ಗೃರ್ವಾಣೇ
ನಾಪರಾದ್ಯತಿ . ಉಕ್ತಂ ಚಾಭಿಯುಕ್ತೈಃ .

ಯಃ ಸ್ವಭಾವೋ ಹಿ ಯಸ್ಯಾಸ್ತೇ ಸ ನಿತ್ಯಂ ದುರತಿಕ್ರಮಃ .

ಶ್ವಾ ಯದಿ ಕ್ರಿಯತೇ ರಾಜಾ ತತ್ಕಿಂ ನಾಶ್ನಾತ್ಯುಪಾನಹಂ ..

ಇತಿ . ಮಯಾ ಹಿ ನಾಮ ಸರ್ವಸಮ್ಮೇವೇಯಮಸೂಯಾ ಪಂಡಿತಾಸ್ತಾಂ ನಿಷ್ಫಲಂ

ಬಹಿಃ ಪ್ರಕಾಶಯಂತಿ ಆಂಗ್ಲಾಸ್ತು ನ ತಥಾ ಇತ್ಯಭಿಪ್ರಾಯಃ ಸೂಚಿತಃ .

ರಾಮ - ತರ್ಹಿ ಜನಾನಾಂ ಗೃರ್ವಾಣ್ಯಾಮನಾದರಸ್ಯ ಕಿಂ ಕಾರಣಂ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ವಿತ್ತೇಷಣೈವ .

ರಾಮ - ವಿತ್ತೇಷಣೀಯಂ ಭಗವತೇ ಸರ್ವಾನಪ್ಯಾಕುಲಯತಿ .

ಲಕ್ಷ್ಮಣ - ಗೃರ್ವಾಣೀಪಠನೇನ ಪ್ರಭೂತಂ ದ್ರವಿಣಮಾರ್ಜಯಿತುಂ ನ
ಶಕ್ಯತೇ . ಭಾಷೇಯಂ ಮೃತಾ ತದಭಿಜ್ಞಾಶ್ಚ ಮೃತಪ್ರಾಯಾಃ ಇತಿ ಪ್ರಾಯೋ
ರಾಜಭಾಷಾವೇದಿನೋ ಮನ್ಯಂತೇ .

ರಾಮ - ಭಾಷಾಯಾಂ ಪಾಂಡಿತ್ಯಸಂಪಾದನಂ ಕೇವಲಮಾತ್ಮಸಂಸ್ಕಾರಾಯ ನ ತು
ದ್ರವಿಣಾರ್ಜನಾಯ ಇತಿ ವಿಶ್ವಸಂತಿ ದೇಶಾಂತರೀಯಾಃ .

ಲಕ್ಷಣ - ಪುರಾ ಅಸ್ಮದ್ವೇಶೇಪ್ಯೇವಮೇವಾಸೀತ್ . ಅಧ್ಯಾಪನಂ ನಾಮ ವಿಪ್ರಾಣಾಂ
ಸ್ವೀಯಾ ವೃತ್ತಿಃ . ಪ್ರತಿಫಲಮನಪೇಕ್ಷ್ಯವ ವೇದಾಃ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಚಾಧ್ಯಾಪನೀಯಾನಿ
ಯೋ ಹಿ ವಿದ್ವಾನಾತ್ಮನಾ ಪರಿತಸ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರವಚನಂ ವಿನೈವ ದೇಹಯಾತ್ರಾಂ
ಕರೋತಿ ಸ ಹ್ಯನ್ಯಸ್ಮಿನ್ ಜನ್ಮನಿ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸೋ ಭವತಿ . ಅದ್ಯ ತು
ಸರ್ವಸ್ಯಾಪಿ ಪ್ರಾಚೀನಧರ್ಮಸ್ಯೋತ್ಸರ್ಗಃ ಕ್ವಚಿತ್ಕ್ವಚಿದ್ವಿಪರೀತಾಚರಣಮಪಿ
ವಿಪಶ್ಚಿದ್ಭಿರ್ನಿಶ್ಚಂಕಮನುಷ್ಠೀಯತೇ .

ಇತಿ ಶಂ ..

ಶಬ್ದಾರ್ಥ (ಹಿಂದೀ, English)

1. ಜಿಹೇಮಿ - ಲಜ್ಜಿತ ಹೋತಾ ಹೂ . I feel embarrassed
2. ಸತ್ತಾ - ಅಸ್ತಿತ್ವ . Existence
3. ಅರ್ಧಚಂದ್ರಂ ದತ್ತಾ - ಗಲಾ ದಬಾನಾ . Hold by neck
4. ವಿಪಶ್ಚಿದ್ವರೈಃ - ವಿದ್ವಾನೋಂ ದ್ವಾರಾ . by the scholars
5. ಸೋಪಪತ್ತಿಕಂ - ಆಧಾರಸಹಿತ . with substance
6. ಆಟೀಕತೇ - ಘೂಮತಾ-ಫಿರತಾ ಹೈ . moves about
7. ಉದ್ಯಂಜತೇ - ಉದ್ಯಮ ಕರತೇ ಹೈಂ . (They're) trying to
8. ಬುದ್ಧಿವೈಶದ್ಯಂ - ಕುಶಾಗ್ರಬುದ್ಧಿ . Sharp-intellect
9. ಕಾತ್ಸೇರ್ಫನ - ಪೂರ್ಣ ರೂಪ ಸೇ . by entirety
10. ದೈವಾಯತ್ತೇ - ಭಾಗ್ಯಾಧೀನ ಮೇಂ . under control of destiny
11. ಕರ್ಮವಿಪಾಕೇ - ಕರ್ಮಫಲಸಿದ್ಧಾಂತ ಮೇಂ . In the ripening of actions
12. ಛಂದಸಾಂ - ವೇದೋಂ ಕೇ . of the vedas
13. ಸಮುನ್ಮಿಷತಿ - ಉದಿತ ಹೋತೀ ಹೈ . rises
14. ಭಿಷಗ್ವರಾಃ - ಔಷಧ ದೇನೇ ವಾಲೇಂ . Doctors of medicines
15. ಅವಯವಾನಾಂ - ಅಂಗೋಂ ಕಾ . of body organs
16. ವಾಗ್ವ್ಯಾಪಾರಃ - ಬೋಲ-ಚಾಲ . Conversation
17. ವಿಪ್ರತಿಪತ್ತಿಃ - ಮತಭೇದ . Disagreement
18. ಭಿನ್ನರುಚಿಃ - ಅಲಗ-ಅಲಗ ರುಚಿ ರಖನೇ ವಾಲಾ . of different interests
19. ಸೌಕುಮಾರ್ಯ - ಕೋಮಲತಾ . Delicacy
20. ದ್ರಮಿಡಭಾಷಾಗಣಃ - ದ್ರವಿಡ ಭಾಷಾ ಸಮೂಹ . Dravidian Language Family
21. ವೈದುಷ್ಯಸ್ಯ - ವಿದ್ವತ್ತಾ ಕಾ . of scholarliness
22. ನಿಷತ್ವೇನ - ಕಸೌಟೀ ಕೇ ಆಧಾರ ಸೇ . as the qualities of touch-stone
23. ನಿರೂಪಣಶೀಲಾಃ - ನಿರ್ಧಾರಣ ಕರನೇ ವಾಲೇಂ . Analysts

24. ಸದಸದ್ವಿವೇಚನಂ - ಸತ್ಯ ಜಿರ ಅಸತ್ಯ ಕಾ ಅಂತರ ಕರನಾ . Discrimination between the real and the unreal
25. ಸತ್ವೋದ್ರೇಕಃ - ಸತ್ಯಭಾವ ಕಾ ಉದಯ . Rise of true nature
26. ಅನುಸೇವತಾಂ - ಸೇವನ ಕರನೇ ವಾಲೋಂ ಕಾ . Of the consumers
27. ಪಾರ್ಥಿವಭೋಗಾನ್ - ಲೌಕಿಕ ಭೋಗೋಂ ಕೋ . The Earthly pleasures
28. ದೇಹಾತ್ಮವಾದಿನಃ - ಶರೀರ ಸೇ ಇತರ ಆತ್ಮಾ ಕೋ ನಕಾರನೇ ವಾಲೇ . Mortalists
29. ಆತ್ಮಗುಣಸಂಪತ್ತಿಃ - ಆತ್ಮಾ ಕೇ ಗುಣ-ಗಣ . Group of qualities of soul
30. ಸಿದ್ಧಾಂತಾಭಾಸಾನ್ - ಭ್ರಾಮಕ ಸಿದ್ಧಾಂತೋಂ ಕೋ . Delusional doctrines
31. ನೈರುಕ್ತೈಃ - ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಶಾಸ್ತ್ರ ಕೇ ಜಾನಕಾರೋಂ ದ್ವಾರಾ . by the etymologists
32. ಪ್ರತೀಚೇಂ - ಪಶ್ಚಿಮ ಕೋ . to the West
33. ಕೃತನಿಲಯಾಃ - ಜಿನಕೇ ಪಾಸ ಘರ ಹೋ . who are housed
34. ವಿಪ್ರಕೃಷ್ಟಾಃ - ದೂರ ಕೇ . Distant
35. ಭಿನ್ನಂ - ಪರೇಶಾನೀ . Hurdle
36. ಅಭಿಜನ್ಯೈಃ - ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಜನೋಂ ಕೇ ದ್ವಾರಾ . By the noble
37. ಅಭ್ಯುಪಗಮ್ಯತೇ - ಸ್ವೀಕಾರ ಕಿಯಾ ಜಾತಾ ಹೈ . being acknowledged
38. ದ್ರಾವಿಡಾಃ - ದ್ರವಿಡ . Dravidian
39. ಅಪವದಿತುಂ - ಖಂಡನ ಕರನಾ . To refute
40. ಆಧಾಯಕಃ - ಸಹಾಯಕ . Supportive
41. ಶಾಬ್ದಿಕೈಃ - ಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರೋಂ ಕೇ ಜಾನಕಾರೋಂ ದ್ವಾರಾ . by the lexicographers
42. ವಾಶಿತಂ - ಕೂಜ . Chirping
43. ಮೋಕ್ಷಮೂಲಭಟ್ಟಃ - ಮೈಕ್ಷಮೂಲರ ನಾಮಕ ವಿದ್ವಾನ್ . Scholar Max Muller
44. ಪ್ರಾವೀಣ್ಯಂ - ವಾಕ್ಯುಶಲತಾ . Conversiveness
45. ನೈಪುಣ್ಯಂ - ಕುಶಲತಾ . Expertise
46. ಆವಹಂತಿ - ಪಾ ಸಕತೇ ಹೈಂ . Obtain
47. ಅಧರೀಕುರ್ವಂತಿ - ನೀಚಾ ದಿಖಾತೇ ಹೈಂ . Outperform
48. ಐಹಿಕಸುಖಸ್ಯ - ಇಸ ಲೋಕ ಕೇ ಸುಖ ಕಾ . Of the worldly pleasure
49. ಶ್ರುತಿಸುಖಂ - ಕಾನೋಂ ಕಾ ಸುಖ . The pleasure of hearing
50. ಅಭಿಯುಕ್ತಾಃ - ವಿದ್ವಾನ್ . The learned
51. ಪುಣ್ಯಜನ್ಮಾನಃ - ಶುಭ ಜನ್ಮೇ ಹುಪ . The virtuous born
52. ಮರ್ಷಯ - ಛೋಡೇಂ . Excuse
53. ಉತ್ತಾನಹೃದಯಾಃ - ಸೀಧೇ ಹೃದಯ ವಾಲೇ . Frank-hearted
54. ನಿಷ್ಣಾತಾಃ - ಕುಶಲ ಲೋಗ . The proficient

55. ಅಸಹಿಷ್ಣುವಃ - ಅಸಹಿಷ್ಣು ಲೋಗ . Intolerant ones
56. ಕಲಹಾಯಮಾಣಾಃ - ಝಗಢತೇ ಹುಏ ಲೋಗ . Being quarrelsome
57. ಅತಿಶೇರತೇ - ಅತಿಕ್ರಮಣ ಕರತೇ ಹೈಂ . (They) Overshadow
58. ಅಂತರ್ನಿಗೂಹಿತುಂ - ಅಂದರ ಭಿಪಾನೇ ಕೇ ಲಿಏ . For concealing within
59. ಆಕಾರಃ - ಮಾನಸಿಕತಾ . Mental disposition
60. ಪರಾಭ್ಯೂಹಸ್ಥಾನಾನಿ - ದೂಸರೋಂ ಕೇ ವಿಮರ್ಶ ಕೀ ದುರ್ಬಲ ಕಢ್ಢಿಯಾ .
Vulnerabilities of the inference of others
61. ಉಪಾನಹಂ - ಜೂತೇ ಕೋ . Shoe
62. ಯಥಾಜಾತೇಷು - ನವಜಾತೋಂ ಮೇಂ . Among noobs
63. ಋಜುಕೇಭ್ಯಃ - ಸೀಧೇ ಲೋಗೋಂ ಸೇ . From the simple-minded
64. ದ್ರವಿಣಂ - ಧನ ಕೋ . Wealth
65. ವಿತ್ತೇಷಣಾ - ಧನ ಕೀ ಇಚ್ಛಾ . Desire for wealth
66. ಪ್ರತಿಫಲಂ - ಫಲ . Return
67. ಉತ್ಸರ್ಗಃ - ತ್ಯಾಗ . Abandonment
-

——
Amaravani SamvAdaH

pdf was typeset on May 2, 2025

——

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

